Prakseologia nr 166/2024
https://doi.org/10.7206/prak.0079-4872_2015_160_79

IN MEMORIAM

Śp. prof. Kazimierz Zimniewicz (1940–2024)

12 lutego 2024 roku, w dniu swych 84 urodzin, zmarł w Poznaniu prof. Kazimierz Zimniewicz – wieloletni pracownik tamtejszej Akademii Ekonomicznej (potem Uniwersytetu Ekonomicznego[1]), znaczący reprezentant nauk o zarządzaniu w Polsce, a przy tym pasjonat pracy na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i utrwalania

[1] W jaki Akademia została przekształcona w 2008 roku (przyp. Redakcji).

pamięci o regionach, „małych Ojczyznach". Należał do pokolenia, które przyjęło na siebie zadanie rozbudowy nauk o zarządzaniu w ich wielowątkowości i oryginalności w trudnych latach zmiany ustrojowej. Pokolenie to poszukiwało miejsca dla nauki o zarządzaniu w zmieniającej się konstelacji polityczno-gospodarczej, przejawiając zarazem troskę o zachowanie autonomii i oryginalności naszej rodzimej myśli organizatorskiej[2]. W dorobku Profesora znajdują się także publikacje osadzone w problematyce ekonomicznej. Bliska Mu była myśl prakseologiczna, a Jego teksty ukazywały się również w „Prakseologii"[3].

Urodził się w Kościanie. Ziemi Kościańskiej odda później znaczną część swojego życia i twórczości. Edukacja przypadła na trudne z politycznego punktu widzenia lata. Studiował w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu, tam został w 1963 roku asystentem i przystąpił do przygotowania dysertacji doktorskiej o przemianach w drobnym przemyśle i jego znaczeniu dla rozwoju gospodarki polskiej. Kilka lat po obronie praca ukazała się w słynnej serii historyczno-społecznej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk[4]. Rozprawa habilitacyjna poniekąd również mieściła się w nurcie historyczno-ekonomicznym. Poświęcona była zagadnieniom efektywności wykorzystania czasu pracy robotników grupy przemysłowej w latach 1955–1971[5]. W dekadzie lat 70. uczelnie ekonomiczne otworzyły się już na problematykę organizacji i zarządzania. Temu obszarowi Kazimierz Zimniewicz poświęcił główną część swoich dociekań i ustaleń. Pojawiły się monografie, prace zbiorowe, skrypty, artykuły, recenzje, przyczynki, wydawnictwa upamiętniające, które uczyniły ich Autora postacią rozpoznawaną i obdarzaną uznaniem.

[2] Zob. artykuł recenzyjny *Nauki o zarządzaniu w Polsce drugiej połowy XX stulecia*, w niniejszym tomie, s. 137–146 (przyp. Redakcji).

[3] Patrz dalej, w „Wybranej bibliografii prac Kazimierza Zimniewicza".

[4] Poznań 1970 (odniesienia w przypisach odsyłają do zamieszczonej dalej „Wybranej bibliografii prac…").

[5] Poznań, 1975.

https://doi.org/10.7206/prak.0079-4872_2015_160_79

Kierując wiele lat Zakładem Technik Zarządzania ówczesnej Akademii Ekonomicznej – a potem Katedrą Metod i Technik Zarządzania – Profesor prowadził badania naukowe i działalność dydaktyczną w tych dziedzinach. Śladem tego są podręczniki (jak *Nauka organizacji i zarządzania,* Warszawa–Poznań 1984), monografie (np. *Techniki zarządzania*, Warszawa, 1991), skrypty i pomoce dydaktyczne wraz z zestawami ćwiczeń, jak również materiały z organizowanych corocznie w latach 1991–2009 konferencji pod hasłem „Instrumenty zarządzania we współczesnym przedsiębiorstwie". Kazimierz Zimniewicz współdziałał w tym zakresie z prof. Zbigniewem Martyniakiem (1936–2002) z Krakowa oraz prof. Zofią Mikołajczyk (1931–2017) z Łodzi. Stanowili swego rodzaju triumwirat tej specjalizacji organizatorskiej w skali całego kraju.

Równolegle rozwijał swoją pasję historyczno-ekologiczną dotyczącą Ziemi Kościańskiej, jak również analiz i recept zarządzania dobrem wspólnym, jakim stały się powstające parki krajobrazowe. W ujęciu Zimniewicza zarządzanie w swych zastosowaniach wykroczyło poza swój tradycyjny przedmiot, którym było przedsiębiorstwo przemysłowe. W warsztacie Profesora koncepcje i metody zarządzania wiązały się wprost z takimi wymagającymi specjalnego podejścia instytucjami, jak parki krajobrazowe. Tam było pole uwierzytelniających diagnoz, tam poszukiwał terapeutycznych rozwiązań w ramach aplikacji nauki. Warto przypomnieć, że był również autorem publikacji *stricte* krajoznawczych, pisanych z najwyższą kompetencją. Były to broszury przybliżające środowisko, prace o dziejach i zabytkach małych miejscowości – jak Turew, Wonieść, Siekowo czy Przemęt – oraz rozliczne studia na temat dziejów Kościana i instytucji w nim działających (zob. dalej w załączonej bibliografii).

Może najbardziej rozpoznawalną w organizatorskim środowisku propozycję naukową prof. Zimniewicza zawierała publikacja *Współczesne koncepcje i metody zarządzania* (1999), kilkukrotnie wznawiana. W początkach nowego stulecia to zwięzłe opracowanie znacząco oddziaływało na adeptów nauk o zarządzaniu w poruszanej przestrzeni problemowej. Posiadało walor nowości podany w sposób

prosty, lecz nie upraszczający, a także komunikatywny, a nie spłycający. Autor potrafił ważyć słowa, zwiększając przy tym siłę przekazu. Słuchacze i czytelnicy tę zwięzłość akceptowali i doceniali. Ewolucję w uniwersalnych trendach zarządzania Kazimierz Zimniewicz często obserwował i interpretował przez pryzmat opracowań niemieckojęzycznych. Przykładem może być dyskusja z opcją myślenia sieciowego. Poznański uczony nawiązywał do jej ujęcia w wydaniu Szwajcarów – Hansa Ulricha, Geralda J.B. Probsta i Petera Gomeza – co było zwiastunem nowego paradygmatu w zarządzaniu, który rozwijał się równolegle do paradygmatu systemowego. Był to zarazem jeden z nielicznych wówczas przykładów czerpania z dorobku nauk o zarządzaniu rozwijanych w niemieckim obszarze językowym.

Kazimierza Zimniewicza jako badacza fascynowały nauki o zarządzaniu jako swoisty fenomen[6]. Badał ich naturę[7] i status. Postrzegał je holistycznie[8] i osadzał w kontekście przemian polityczno-gospodarczych[9]. Pociągały Go kwestie metodologiczne[10]. Pytał o zasadność hipotez w naukach o zarządzaniu[11]. Stawiał problem intersubiektywnej ich sprawdzalności[12]. Z rozwagą i ostrożnością odnosił się do kolejnych fal nowości. Przestrzegał, by nie ulegać modom w zarządzaniu[13]. Obrosła legendą Jego sceptyczna nieufność wobec uniwersalnych recept na zarządzanie[14], do których należał, przykładowo, popularny przez kilka lat *reengineering* Michela Hammera i Jamesa Champy'ego. Być może w pokładach przemyśleń Profesora odzywał się w tym przypadku proces organizacyjny sprzed wieku, który był z powodzeniem harmonizowany przez Karola Adamieckiego. W XXI wieku wróciło coś zbliżonego, tyle że w nader krzykli-

6 Monografia z 2014 r.
7 Monografia z 2005 r.
8 V rozdz. monografii cyt. w przyp. 6.
9 Tekst w księdze jubileuszowej prof. J. Lichtarskiego (2016).
10 Artykuł w „Przeglądzie Organizacji", 2016/2.
11 Tekst w księdze jubileuszowej prof. J. Rokity (2007).
12 Artykuł we „Współczesnym Zarządzaniu", 2006/3.
13 Artykuł w „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica", 234 (2010).
14 Artykuł we „Współczesnym Zarządzaniu" 2002, nr 1.

wym opakowaniu. Prof. Zimniewicz nie godził się z brakiem szacunku dla dokonań przeszłości[15]. Nie ma potrzeby dodawać, iż nie był bynajmniej przeciwnikiem rozwoju, ale jedynie przestrzegał przed przekreślaniem dorobku klasyków i gubieniem go w nurcie płynnej po-/nowoczesności.

Przy tym niezmiennie pamiętał o powinnościach praktycznych nauk o zarządzaniu. Po kilkunastoletniej serii materiałów związanych z konferencjami na temat instrumentów zarządzania, ukoronowaniem – niejako symbolicznym – aktywności w tym zakresie była *Skrzynka narzędziowa menedżera*[16], która stała się znakiem charakterystycznym dla poznańskiego ośrodka[17]. Implementował osiągnięcia nauk o zarządzaniu na różnego rodzaju obiektach będących przedmiotem Jego badań, jak wspomniane już krajobrazowe dobra natury. Polem doświadczalnym były parki krajobrazowe Wielkopolski. O propozycjach i doświadczeniach badawczych informował w założonym przez siebie w 1994 roku „Biuletynie Parków Krajobrazowych Wielkopolski", którego był naczelnym redaktorem (do 2019, potem zastępcą redaktora naczelnego). Jego publikacje w tym piśmie zawierają liczne trafne spostrzeżenia i cenne zalecenia.

Nieco szerszą perspektywę miały teksty Jego autorstwa w „Ekonomii i Środowisku". Wprawdzie była to kontynuacja problematyki – jak choćby *Współzarządzanie parkiem krajobrazowym* (2007, nr 2) – ale uwaga skupiła się na bardziej ogólnych wyzwaniach, jak choćby kształtowanie zrównoważonego rozwoju na obszarach chronionych (2004, nr 2), globalne ocieplenie w kontekście związków nauki z polityką, ideologią i biznesem (2011, nr 1) albo problem fikcji organizacyjnych i działań pozornych w ochronie przyrody (2012, nr 1). Z biegiem lat narastał, niestety, u Profesora pesymizm. Zrównoważony rozwój widział jako wizję bez szans na realizację (2016, nr 3).

[15] Artykuł we „Współczesnym Zarządzaniu", 2004/1.

[16] Artykuł w „Przeglądzie Organizacji" 2003/5.

[17] Zob. H. Witczak, *Pan Profesor Kazimierz Zimniewicz*, [w:] tegoż (red.), *Skrzynka narzędziowa menedżera* (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu – Zeszyty Naukowe, 148), Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, 2010: 11–12.

Parkom krajobrazowym i ochronie środowiska pozostał wierny do niemal samego końca[18]. Jeszcze w 2023 roku reagował na propozycje klimatyczne Unii Europejskiej. Zaopatrywał potrójnym znakiem zapytania wiarygodność ekonomii jako nauki[19]: po pierwsze, nie formułuje praw uniwersalnych; po drugie, nie odkrywa prawdy bezwzględnie obowiązującej; a po trzecie kiepsko prognozuje. Intencją Autora, jak się wydaje, nie było negowanie sensu uprawiania tej dyscypliny, ale ukazanie wciąż stojących przed ekonomią i innymi naukami z dziedziny społecznej barier, z którymi trudno im sobie radzić. Wydaje się, że te tematy – choć już bez Profesora – powinny znaleźć badawczy ciąg dalszy. Miejmy nadzieję, że poziom pesymizmu w konkluzjach będzie zmieniać się już w odwrotnym kierunku…

Był człowiekiem tradycji – tak w osobistym, jak i akademickim sensie. Elegancki do perfekcji, pozostawał wrażliwy na przestrzeganie dobrych zwyczajów. Honorował na sposób przyjęty tradycją jubileusze współpracowników (prof. Tadeusza Mendla – 2003; prof. Kazimierza Dobrzańskiego – 2004), jak też upamiętniał ich dokonania (prof. Jadwigi Majchrzak – 2008). Nade wszystko jednak żył tradycją poznańskich wzorców dobrej roboty. O organizacyjnych osiągnięciach majątku Chłapowskich w Turwi na ziemi kościańskiej mógł ciągnąć w nieskończoność[20]. A były przecież także szlachetne próby wprowadzania akcjonariatu pracowniczego przez Augusta Cieszkowskiego w Wierzenicy czy praktyki Karola Libelta dysponującego majątkiem w Brdowie. Postaci te były bliskie Zimniewiczowi i promowane przez Niego przy każdej okazji[21]. Z refleksyjną uwagą przypatrywał się osiedlom patronackim budowanym w osiedlach przemysłowych Śląska przez wielką własność (w Kongresówce ani w Galicji tego typu działania prospołeczne nie były tak rozwinięte), a także odnosił je do doświadczeń i postaw w Jego dzielnicy. Być może spostrzeżenie to mogło wpłynąć na przypomnienie przebie-

[18] Książka współredagowana z J. Sikorą (2022).

[19] Artykuł w „Przeglądzie Zachodniopomorskim" 29 (2014), 1.

[20] Np. w artykule w „Organizacji i Kierowaniu" 1996/2.

[21] M.in. w monografii nawiązującej do „organiczników poznańskich" (1987).

gu kształtowania się solidarności międzystanowej w Wielkopolsce, którą odtworzył w jednym z ostatnich swych tekstów[22]. Pewnie wiele jeszcze z głębi zasobów przeszłości było mu bliskich i znanych. Z całą pewnością do takich należała tradycja prakseologiczna, którą uważał za znak szczególny w polskim dorobku organizatorskim. Do niej sięgał, na różne sposoby ją wykorzystywał, zwłaszcza dydaktycznie. Dla wszystkich, którzy Profesora poznali, pozostanie drogowskazem na ścieżce dociekań badawczych i busolą moralną. Będzie przypominał, że należy być zawsze przyzwoitym.

Alojzy Czech

Wybrana bibliografia publikacji Kazimierza Zimniewicza
(w układzie chronologicznym)

K. Zimniewicz, *Z badań nad interpretacją pojęcia »organizacji«*, „Przegląd Organizacji", 1969/7 (=354): 301–302.

K. Zimniewicz, *Rola gospodarcza i przeobrażenia organizacyjne przemysłu drobnego w Wielkopolsce w dwudziestoleciu Polski Ludowej (1945–1965)*, Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1970.

K. Zimniewicz, *Efektywność wykorzystania czasu pracy robotników grupy przemysłowej w latach 1955–1971*, Poznań: Wydawnictwo AE w Poznaniu, 1975.

K. Zimniewicz, *Struktury organizacyjne a techniki zarządzania w świetle współczesnej literatury*, Poznań: TNOiK, 1978.

K. Zimniewicz, *Turew i okolice*, Kościan: Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, 1979.

K. Zimniewicz, *Trzydziestolecie działalności poznańskiego oddziału TNOiK*, Poznań: TNOiK, 1979.

K. Zimniewicz, *Rozwój poglądów na naukę o organizacji i zarządzaniu*, [w:] *Materiały szkoleniowe TNOiK*, z. 7, Poznań 1979.

K. Zimniewicz, *Teoria organizacji i zarządzania zarys problematyki*, Poznań: skrypt AE w Poznaniu, 1981.

[22] Artykuł w „Problemach Zarządzania" 15 (2017), nr 2.

K. Zimniewicz, *Wonieść*, Kościan: Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, 1983.

K. Zimniewicz, *Nauka organizacji i zarządzania wybrane zagadnienia*, Warszawa: Wydawnictwo PWN, 1984 (wyd. II: 1990).

L. Ryszkowski, K. Zimniewicz (red.), *Stan i kształtowanie wartości krajobrazowych na ziemi kościańskiej*, Kościan: Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, 1984.

Z. Wielgosz, K. Zimniewicz (red.), *Kościan zarys dziejów*, Warszawa–Poznań: Wydawnictwo PWN, 1985.

K. Zimniewicz, *Siekowo*, Kościan: Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, 1985.

K. Zimniewicz, *Problemy organizacji i kierownictwa w pracach organiczników poznańskich*, Poznań: TNOiK, 1987.

K. Zimniewicz (red.), *Ochrona środowiska w Polsce: organizacja i zarządzanie*, Poznań: Wydawnictwo AE: 1990 (K. Zimniewicz jest również współautorem).

K. Zimniewicz i in., *Przemęt. Zarys dziejów*, Warszawa–Poznań: Wydawnictwo PWN, 1991.

K. Zimniewicz (red.), *Problemy organizacji i zarządzania w reformowanej gospodarce*, Poznań: Wydawnictwo AE, 1991.

K. Zimniewicz, *Techniki zarządzania*, Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 1991.

K. Zimniewicz, *Konflikt krótko- i długoterminowych planów i korzyści w praktyce ekologicznej władz lokalnych*, „Prakseologia", 122–123 (1994/1–2): 147–156.

K. Zimniewicz, *Całościowe myślenie a praktyka życia codziennego*, „Prakseologia", 125–126 (1995/1–2): 215–220.

K. Zimniewicz, *Myślenie sieciowe w kształtowaniu wizji przedsiębiorstwa*, „Zeszyty Naukowe AE w Poznaniu", 236 (1995): 106–112.

K. Zimniewicz, *O potrzebie wizji, misji i strategii dla parku krajobrazowego,* „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", (2) (1995): 7–16.

K. Zimniewicz, *Jakiego parku pragniemy?* „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 1 (=3) (1996): 25–37.

K. Zimniewicz, *Dezydery Chłapowski – praktyk organizacji XIX wieku,* „Organizacja i Kierowanie", 1996/2: 5–9.

K. Zimniewicz, *Luka organizacyjna w świetle badań empirycznych*, „Zeszyty Naukowe AE w Poznaniu", 259 (1997): 103–108.

K. Zimniewicz, *Współczesne koncepcje i metody zarządzania*, Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 1999 (kolejne wyd.: 2000, 2003, 2009).

T. Barnowe, K. Zimniewicz, *Podejście do usprawniania organizacji. Europejski i amerykański punkt widzenia*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości", R.5 (2000), 2: 9–22.

K. Zimniewicz, *Podział gruntów ornych w Przemęckim Parku Krajobrazowym*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 6 (=8) (2000): 91–101.

K. Zimniewicz (red.), *Dzieje Kościana*, t. 1–2, Kościan: Zarząd Miasta, 2000.

K. Zimniewicz, *Przyczynek do dyskusji o zarządzaniu parkiem krajobrazowym*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 7 (=9) (2001): 31–41.

K. Zimniewicz, *Zarządzanie parkiem krajobrazowym w warunkach zrównoważonego rozwoju*, Poznań: Wydawnictwo AE, 2002.

K. Zimniewicz, *Mit uniwersalnej recepty na zarządzanie*, „Współczesne Zarządzanie", 2002/1: 5–12.

K. Zimniewicz, *Ochrona parków krajobrazowych a działalność gospodarcza*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 8 (=10) (2002): 105–107.

K. Zimniewicz, *Problem władzy w zarządzaniu parkiem krajobrazowym*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 8 (=10) (2002): 88–93.

K. Zimniewicz, *Skrzynka narzędziowa menedżera*, „Przegląd Organizacji", 2003/5 (=760): 10–12.

J. Majchrzak, K. Zimniewicz, *Zarządzanie parkiem krajobrazowym problemy do dyskusji i badań naukowych*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 9 (=11) (2003): 51–65.

K. Zimniewicz (red.), *Współczesne tendencje w zarządzaniu. Studia i przyczynki na jubileusz Profesora Tadeusza Mendla*, Poznań: Wydawnictwo AE, 2003.

K. Zimniewicz, *Zarządzanie polskimi parkami krajobrazowymi. Próba diagnozy*, Poznań: Wydawnictwo AE, 2004.

K. Zimniewicz (red.), *Społeczne problemy zarządzania. Studia i przyczynki na jubileusz Profesora Kazimierza Dobrzańskiego*, Poznań: Wydawnictwo AE, 2004.

J. Łakomiec, F. Szafrański, K. Zimniewicz, *Parki krajobrazowe województwa wielkopolskiego*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Bogucki, 2004.

K. Zimniewicz, *Aktualność klasyki zarządzania w świetle ustaleń H. Fayola*, „Współczesne Zarządzanie", 2004/1: 5–13.

K. Zimniewicz, *Problemy kształtowania zrównoważonego rozwoju na obszarach parków krajobrazowych*, „Ekonomia i Środowisko", 2004/2 (=26): 205–214.

K. Zimniewicz, *Przemęcki Park Krajobrazowy w opinii jego mieszkańców*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 10 (=12) (2004): 37–46.

K. Zimniewicz i in., *Natura nauk o zarządzaniu*, Poznań: Wydawnictwo AE, 2005.

K. Zimniewicz (red.), *Współczesne problemy organizacji i zarządzania*, Poznań: Wydawnictwo AE, 2006.

K. Zimniewicz, *Zasada intersubiektywności w naukach o zarządzaniu*, „Współczesne Zarządzanie", 2006/3: 5–13.

K. Zimniewicz, *Modele zarządzania parkiem krajobrazowym*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 12 (=14) (2006): 30–39.

K. Zimniewicz, *Od Taylora do postmodernizmu*, „Współczesne Zarządzanie", 2007/1 (=31): 25–33.

K. Zimniewicz, *Współzarządzanie parkiem krajobrazowym*, „Ekonomia i Środowisko", 2007/2 (=32): 61–66.

K. Zimniewicz, *Zasada współodpowiedzialności w zarządzaniu parkiem krajobrazowym*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 13 (=15) (2007): 38–47.

K. Zimniewicz, *Hipotezy i ich sprawdzalność w naukach o zarządzaniu*, [w:] *Dynamika zarządzania organizacjami. Księga Pamiątkowa wydana z okazji 50-lecia pracy naukowej prof. zw. dr. hab. Jerzego Rokity*, Katowice: Wydawnictwo AE im. Karola Adamieckiego w Katowicach, 2007: 379–391.

K. Zimniewicz (red.), *Zmiany w organizacji – przyczyny i konsekwencje. Studia i przyczynki dla uczczenia pamięci profesor Jadwigi Majchrzak*, Poznań: Wydawnictwo AE w Poznaniu, 2008 (K. Zimniewicz jest również współautorem).

K. Zimniewicz, *Zarządzanie wiedzą jako moda*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica", 234 (2010): 85–92.

K. Zimniewicz, *O empirycznej sprawdzalności koncepcji zarządzania*, [w:] H. Bieniok, T. Kraśnicka (red.), *Innowacje w zarządzaniu przedsiębiorstwem oraz instytucjami sektora publicznego teoria i praktyka*, Katowice: Wydawnictwo AE im. Karola Adamieckiego w Katowicach, 2010: 42–49.

A. Piekarczyk, K. Zimniewicz, *Myślenie sieciowe w teorii i praktyce*, Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2010.

K. Zimniewicz, *Globalne ocieplenie – wątpliwy sojusz nauki z polityką, ideologią i biznesem*, „Ekonomia i Środowisko", 2011/1 (=39): 25–33.

K. Zimniewicz, *Wszystko zależy od wszystkiego*, [w:] Z. Dworzecki, B. Nogalski (red.), *Przełomy w zarządzaniu*, cz. 1. *Kontekst strategiczny*, Toruń: Dom Organizatora, 2011: 49–59.

K. Zimniewicz i in. (red.), *Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej 1961–2011. Księga Jubileuszowa*, Kościan: Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, 2011.

K. Zimniewicz, *Fikcje organizacyjne i działania pozorne w ochronie przyrody w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem parków krajobrazowych*, „Ekonomia i Środowisko", 2012/1 (=41): 194–209.

K. Zimniewicz, *Wkład Wielkopolan do przednaukowej myśli organizatorskiej*, [w:] A. Czech (red.), *Nauki o zarządzaniu – u początków i współcześnie* (= Studia Ekonomiczne UE w Katowicach, Zeszyt Naukowy nr 118), Katowice: UE w Katowicach: 2012: 19–31.

K. Zimniewicz, *Teoria i praktyka zarządzania. Analiza krytyczna*, Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2014.

K. Zimniewicz, *Wiarygodność ekonomii*, „Przegląd Zachodniopomorski", 29 (2014), 1: 11–18.

K. Zimniewicz, *Kilka uwag metodologicznych w sprawie badań nad globalnym ociepleniem*, „Management and Business Administration. Central Europe", vol. 22 (2014/1) (=124): 100–106.

K. Zimniewicz, *Praktyczna użyteczność wiedzy o zarządzaniu w dobie globalizacji*, „Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie" 35 (2015), nr 2: 101–104.

K. Zimniewicz, *W poszukiwaniu metodologicznego modelu nauk o zarządzaniu*, „Przegląd Organizacji", 2016/2 (=913): 4–7.

K. Zimniewicz, *Zrównoważony rozwój – wizja bez szans na realizację*, „Ekonomia i Środowisko", 2016/3: 62–72.

K. Zimniewicz, *Organizacja wirtualna a podejście sieciowe. Cechy wspólne i odrębności*, [w:] J. Rokita (red.), *Kompetencje, modele biznesu, strategie*, Katowice: Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfantego, 2016: 146–150.

K. Zimniewicz, *Nauki o zarządzaniu a neoliberalizm*, [w:] *Meandry teorii i praktyki zarządzania. Księga jubileuszowa z okazji 45-lecia pracy naukowo-dydaktycznej profesora Jana Lichtarskiego*, Wrocław: UE we Wrocławiu, 2016.

K. Zimniewicz, *Myślenie sieciowe – teoria i praktyka podejmowania decyzji*, [w:] J. Rokita (red.), *Strategiczne zarządzanie organizacjami problemy badawcze i praktyczne*, Katowice: Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfantego, 2017: 73–78.

K. Zimniewicz, *Kształtowanie solidarności międzystanowej w dziewiętnastowiecznej Wielkopolsce*, [w:] „Problemy Zarządzania", 15 (2017), nr 2, cz. 2 (= 68): 88–96.

K. Zimniewicz, *Nauki społeczne wobec możliwości prognozowania i wpływu na zachowanie czynnika ludzkiego*, „Konińskie Studia Społeczno-Ekonomiczne", 5 (2019), nr 1: 7–14.

J. Sikora, K. Zimniewicz (red.), *Zarządcze i ekonomiczne zagadnienia działalności parków krajobrazowych w Polsce,* Zielona Góra: Wydawnictwo Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2022.

K. Zimniewicz, *Kolejne klimatyczne propozycje Unii Europejskiej*, „Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski", 30 (=32) (2023): 91–96.

(opr. A. Czech)

Prakseologia

166 (2024)

Treść numeru

Słowo od Redakcji
(**Wiesław Banach, Marcin W. Bukała**) ***3***

STUDIA

Alojzy Czech — Mjr dr Józef Andrzej Teslar (1889–1961) i jego wkład w recepcję dzieła Henri Fayola w Polsce ***11***
Major Dr. Józef Andrzej Teslar (1889–1961) and His Contribution to the Reception of Henri Fayol's Work in Poland (Summary) ***48***

Dariusz Bąk — Program etyczny jako narzędzie wpływu w organizacji ***51***
Ethical program as a tool of influence in the organization (Summary) ***74***

DYSKUSJE

Robert Sroka — Infrastruktura etyczna biznesu – koncepcja Wojciecha Gasparskiego i współczesne rozwiązania ***77***
Ethical business infrastructure – Wojciech Gasparski's concept and contemporary solutions (Summary) ***99***

Grzegorz Szulczewski — Przedsiębiorczość w ostatnich „retrospekcjach i postulatach" Profesora Gasparskiego ***101***
Entrepreneurship in the last „retrospections and postulates" by the Professor Gasparski (Summary) ***105***

Jacek Gniadek SVD — Niezmienne zasady ekonomii ***107***
Immutable principles of economics (Summary) ***115***

ARTYKUŁY RECENZYJNE

O działaniu na styku sfer duchowej, społecznej i politycznej – recenzja książki Jeana Ousseta »Działanie« (Kraków, 2021)
(**Marcin W. Bukała, Tomasz Owsianik**) ***119***
On the action at the intersection of the spiritual, social and political spheres (Summary) ***125***

Historia Polski opisana z nawiązaniem do prakseologii misesowskiej – recenzja książki Jakuba Wozinskiego »Od ujścia Wisły po Morze Czarne. Handlowo-gospodarcze tło dziejów Polski«, t. II. »1572–1795« (Warszawa, 2022) (**Marcin W. Bukała**) ***127***

The history of Poland described in relation to praxeology of Ludwig von Mises (Summary) ***136***

Nauki o zarządzaniu w Polsce drugiej połowy XX stulecia – recenzja książki Piotra Górskiego »Między nauką a polityką. Środowisko nauk o zarządzaniu i jego refleksja teoretyczna w Polsce lat 1945–2000« (Kraków, 2024) (**Alojzy Czech**) ***136***

Management sciences in Poland in the second half of the 20th century (Summary) ***142***

INFORMACJE O PUBLIKACJACH

Noty o książkach: G. Chesterton, *Eugenika i inne zło* (2021); R. Baader, *Koniec pieniądza papierowego* (2022); Z. Ilski, *System wyborczy do Izby Poselskiej parlamentu Polski przedrozbiorowej, Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego* (2022); D. Behdadi, *Nonhuman Moral Agency. A Practice-Focused Exploration of Moral Agency in Nonhuman Animals and Artificial Intelligence* (2023); G. M. Malinowski, *Economia niepewności, czyli jak nie być frajerem?* (2023); D. de Soto, *Deliberation on the Cause of the Poor*, ed. by W. Decock (2023); N. N. Taleb, *Antykruchość. Jak żyć w świecie którego nie rozumiemy* (2023); J.G. Hülsmann, *Abundance, Generosity, and the State: An Inquiry into Economic Principles* (2024); M. Lysiak z S. Ammousem, *Żywność dekretowa. Czym karmi nas rząd* (2024) (**Wiesław Banach, Marcin W. Bukała, Jacek Gniadek**) ***149***

Wykaz prac naukowych związanych z myślą prakseologiczną opublikowanych w Polsce w latach 2022–2023 (wybór) (**Redakcja**) ***171***

ANKIETA „PRAKSEOLOGII"

Warunki prowadzenia biznesu w Polsce a etyka – perspektywa przedsiębiorców (wstęp i red. **Wiesław Banach**) ***187***

Business Conditions in Poland and Ethics – Entrepreneurs' Perspective (Summary) ***208***

KRONIKA

Sprawozdanie z działalności ZG Towarzystwa Naukowego Prakseologii za 2023 rok (wyciąg); TNP na Festiwalu Nauki w Warszawie: 2023; II konferencja prakseologiczna: „Prakseologia, etyka, sztuczna inteligencja" (3 XII 2024) (**Redakcja**) ***209***

IN MEMORIAM

Śp. prof. Kazimierz Zimniewicz (1940–2024) (**Alojzy Czech**) ***217***

Noty o Autorach ***229***